

INFORMACJA Z DZIAŁALNOŚCI ŚRODOWISKOWEGO DOMU SAMOPOMOCY W BIELSKU PODLASKIM W 2023 roku.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Bielsku Podlaskim jest jednostką budżetową Miasta Bielsk Podlaski. Placówka funkcjonuje jako dzienny ośrodek wsparcia przeznaczony dla osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi, jest samodzielną jednostką organizacyjną pomocy społecznej, którą finansuje Wojewoda Podlaski ze środków budżetu państwa. Ośrodek prowadzony jest jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Bielsku Podlaskim zasięgiem działania obejmuje teren miasta Bielsk Podlaski oraz gminy wiejskiej Bielsk Podlaski, gminy Wyszki (na mocy stosownych porozumień międzygminnych zawartych pomiędzy Miastem Bielsk Podlaski, a tymi gminami). W roku ubiegłym z inicjatywy Dyrektora Środowiskowego Domu Samopomocy w Bielsku Podlaskim zostało również podpisane porozumienie międzygminne z dnia 18 maja 2023 r. pomiędzy Miastem Bielsk Podlaski, a gminą Boćki w sprawie powierzenia Miastu Bielsk Podlaski realizacji zadania publicznego w zakresie pomocy społecznej polegającej na kierowaniu mieszkańców Gminy Boćki do Środowiskowego Domu Samopomocy w Bielsku Podlaskim.

Środowiskowy Dom Samopomocy działa w oparciu o:

- 1) Ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 roku poz. 901 z późniejszymi zmianami);
- 2) Ustawę z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 roku poz. 2123 z późniejszymi zmianami);
- 3) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 roku w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. z 2020 roku poz. 249).

Uczestnikami ośrodka są osoby niepełnosprawne intelektualnie i przewlekle psychicznie chore, które z powodu swojej niepełnosprawności mają trudności w prawidłowym funkcjonowaniu w środowisku społecznym, zaspokojeniu niezbędnych potrzeb czy przezwycięzeniu trudnych sytuacji życiowych. Zadaniem Środowiskowego Domu Samopomocy jest podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności uczestników, niezbędnych do możliwie jak najbardziej samodzielnego życia.

Decyzję o skierowaniu określonej osoby do ośrodka wsparcia podejmuje Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim na podstawie decyzji administracyjnej. Przed wydaniem decyzji niezbędne jest przygotowanie odpowiedniej dokumentacji, która uzasadnia potrzebę umieszczenia danej osoby w placówce. Pobyt w placówce od czerwca 2022 roku jest bezpłatny w związku ze zmianą ustawy o pomocy społecznej w tym zakresie.

Osobami uprawnionymi do korzystania z usług Środowiskowych Domów Samopomocy są:

- 1) osoby przewlekle psychicznie chore, dom typu A,
- 2) osoby z niepełnosprawnością intelektualną dom typu B,
- 3) osoby wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej są zaliczane do zaburzeń psychicznych, z wyłączeniem osób czynnie uzależnionych od środków psychoaktywnych, dom typu C,

4) osoby ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnością sprzężoną, dom typu D.

Środowiskowy Dom Samopomocy jest elementem realizowanej w gminie strategii zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi oparcia społecznego. Pozwala im na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, usamodzielnienie się i integrację społeczną rozumianą jako możliwość pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.

W ubiegłym roku Środowiskowy Dom Samopomocy w Bielsku Podlaskim funkcjonował jak Dom typu A, B, C.

Do końca 2023 roku do placówki uczęszczało 31 osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi, w tym:

- 1) dwadzieścia osób z niepełnosprawnością intelektualną, w tym pięć osób z niepełnosprawnością sprzężoną i jedna osoba ze spektrum autyzmu, a także jedna osoba zamieszkująca na terenie gminy wiejskiej Bielsk Podlaski i jedna osoba z terenu gminy Boćki, typ domu B;
- 2) dziewięć osób przewlekłe psychicznie chorych, typ domu A;
- 3) dwie osoby wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, w tym jedna osoba z terenu gminy wiejskiej Bielsk Podlaski, typ domu C.

Ilość miejsc w placówce to 30. Zgodnie z § 7 ust. 9 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy do placówki mogą być skierowane dodatkowe osoby, w razie częstych nieobecności uczestników trwających przez okres dłuższy niż 10 dni roboczych, jednak nie więcej niż 20% liczby miejsc w domu, czyli w naszej placówce może być takich osób o sześć więcej niż wynosi liczba miejsc. Skorzystaliśmy z ww. zapisów rozporządzenia, przyjęliśmy do Domu trzydziestą pierwszą osobę i na koniec grudnia 2023 r. mieliśmy jedną osobę więcej, niż liczba miejsc.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Bielsku Podlaskim funkcjonuje osiem godzin dziennie przez pięć dni w tygodniu od poniedziałku do piątku w każdy dzień roboczy. Pełnowymiarowy czas pracy pracowników wynosi osiem godzin dziennie, czterdzieści godzin tygodniowo. Pracownikom ośrodka nie przysługuje skrócony czas pracy ani też dodatkowe dni wolne od pracy, poza określonymi ustawowo, jak również przerwy w postaci ferii czy wakacji. Rozporządzenie w sprawie środowiskowych domów samopomocy dopuszcza możliwość zamknięcia domu na okres łącznie nie dłuższy niż 15 dni roboczych w roku kalendarzowym.

Do podstawowych zadań Domu należy:

- 1) podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności uczestników do możliwie jak najbardziej samodzielnego życia;
- 2) wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych oraz zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych;
- 3) dążenie do pełnej integracji społecznej osób niepełnosprawnych poprzez ich aktywne uczestnictwo w życiu publicznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz odpowiednie dostosowanie do ich zainteresowań i potrzeb.

Dom świadczy również usługi opiekuńcze i inne, w szczególności:

- 1) stwarza odpowiednie warunki pobytu, posiada niezbędne pomieszczenia i sprzęt dostosowane do realizacji zadań w zakresie postępowania wspierająco-aktywizującego;
- 2) daje możliwość spożycia gorącego posiłku;
- 3) zapewnia niezbędną opiekę, w tym opiekę indywidualną w szczególności uczestnikom z niepełnosprawnością sprzężoną oraz ze spektrum autyzmu;
- 4) daje możliwość realizacji programu wspierająco-aktywizującego prowadzonego na rzecz uczestników;
- 5) zapewnia dostęp do kultury, rekreacji, wypoczynku oraz oświaty, w tym wszelkie formy działalności kulturalno-oświatowej;
- 6) zapewnia spokój i bezpieczeństwo w czasie pobytu w placówce;
- 7) organizuje inne świadczenia stosownie do potrzeb uczestników i możliwości domu.

Proces terapeutyczny w ośrodku był realizowany przez zespół wspierająco-aktywizujący, w skład którego wchodzi dyrektor oraz pracownicy merytoryczni świadczący usługi w Domu. Zespół wspierająco-aktywizujący opracowuje każdemu uczestnikowi indywidualny plan postępowania wspierająco-aktywizującego. Tak opracowane plany obejmują pełną gamę usług świadczonych w placówce. Każdy z uczestników posiada więc indywidualny plan terapeutyczny, który dostosowany jest do jego indywidualnych potrzeb, umiejętności, możliwości oraz predyspozycji. Proces terapeutyczny wiąże się więc z realizacją indywidualnych planów postępowania wspierająco-aktywizującego. Za jego realizację odpowiedzialny jest cały zespół terapeutyczny. Pracownicy zespołu są odpowiedzialni również za wypracowane efekty terapeutyczne. Co pół roku, zespół terapeutyczny dokonuje oceny efektów pracy terapeutycznej oraz ewaluacji procesu postępowania wspierająco-aktywizującego, w ubiegłym roku została przeprowadzona przez zespół jedna ocena półroczna oraz trzy oceny po trzymiesięcznym okresie wstępnym nowego uczestnika. Celem takich obserwacji jest ocena efektów postępowania terapeutycznego, a w następnej kolejności modyfikacja indywidualnych planów, o ile taka jest niezbędna. Po modyfikacji dostosowuje się program wspierająco-aktywizujący ponownie do danego uczestnika:

- 1) dostosowanie do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych każdego z uczestników,
- 2) uwzględnia się indywidualne zainteresowania i upodobania,
- 3) dostosowuje się formy zajęć i terapii prowadzonych w placówce do umiejętności uczestników.

Program postępowania wspierająco-aktywizującego obejmuje:

1. Treningi umiejętności społecznych:
  - a) trening samoobsługi i zaradności życiowej,
  - b) trening kulinarny,
  - c) trening higieniczny,
  - d) trening budżetowy,
  - e) trening umiejętności prowadzenia rozmowy,
  - f) trening umiejętności spędzania wolnego czasu.

2. Terapię zajęciową plastyczną
3. Terapię zajęciową techniczną
4. Terapię zajęciową muzyczno-rytmiczną
5. Warsztat krawiecko–hafciarski
6. Zajęcia dydaktyczne
7. Terapię ruchową.
8. Inne:
  - a) opiekę,
  - b) wsparcie, współpracę z rodzinami,
  - c) wsparcie psychologiczne,
  - d) zajęcia na komputerze z dostępem do internetu,
  - e) wsparcie medyczne.

Program wspierająco-aktywizujący jest realizowany zgodnie z:

1. Programem działania ośrodka, opracowanym dla grupy A
2. Programem działania ośrodka, opracowanym dla grupy B
3. Programem działania ośrodka, opracowanym dla grupy C
4. Programem działania ośrodka, opracowanym dla osób z elementami autyzmu oraz z niepełnosprawnością sprzężoną.
5. Planem pracy ośrodka.

Ośrodek realizował swoje zadania według wcześniej przygotowanych programów działania oraz planu pracy. Programy działania, jak również plan pracy ośrodka, co roku są szczegółowo opracowywane przez dyrektora jednostki w konsultacji z zespołem terapeutycznym. W następnej kolejności dokumenty te są akceptowane przez Wojewodę Podlaskiego, jako organ zlecający prowadzenie zadania oraz zatwierdzane przez Burmistrza Miasta Bielsk Podlaski, będącego organem prowadzącym zadanie. Wszystkie dokumenty przygotowane na rok 2023 zostały zaakceptowane przez Wojewodę Podlaskiego i zatwierdzone przez Burmistrza Miasta Bielsk Podlaski.

Realizacja postępowania wspierająco–aktywizującego:

Formy i efekty pracy terapeutycznej.

Głównym celem realizacji postępowania wspierająco-aktywizującego jest odtwarzanie na nowo utraconych umiejętności, utrwalanie umiejętności nabytych oraz wyuczenie nowych umiejętności i zachowań według możliwości i predyspozycji uczestników. W postępowaniu tym zostały ujęte wszystkie formy wsparcia, terapii oraz zajęć prowadzonych w placówce.

Praca terapeutyczna w tym zakresie dotyczyła głównie osób, które mają znaczne deficyty w codziennym funkcjonowaniu, w szczególności osób przewlekłe psychicznie chorych. W okresie nasilenia choroby osoby te mają ogromne problemy w codziennym funkcjonowaniu, wówczas potrzebują dużego wsparcia, zrozumienia i pomocy ze strony rodziny oraz innych osób. W tym czasie nie potrafią poradzić sobie w trudnych sytuacjach życiowych na przykład: w załatwieniu pracy, formalności spraw urzędowych, bankowych czy innych administracyjnych. W fazie nawrotu choroby, znamienne jest również całkowity brak

aktywności oraz wycofanie się z życia rodzinnego i społecznego. W takiej sytuacji i w określonym momencie życia, wprowadzany jest proces terapeutyczny, którego celem jest redukcja powstałych deficytów. Praca terapeutyczna polega więc na realizacji indywidualnych planów postępowania wspierająco-aktywizującego oraz dokładnej obserwacji efektów tego procesu. Jednym ze sposobów wsparcia terapeutycznego, w obszarze zaradności życiowej i samoobsługi jest terapia z zakresu treningów umiejętności społecznych.

Prowadzenie treningów umiejętności społecznych służy realizacji celów związanych z:

- osiągnięciem większej samodzielności i zaradności życiowej w zakresie podstawowych czynności związanych z codziennym funkcjonowaniem,
- usamodzielnieniem się w zakresie samoobsługi.

Jedną z form takich zajęć, która równocześnie cieszy się dużym zainteresowaniem uczestników, jest trening umiejętności kulinarnych. Daje on ogromną satysfakcję i radość uczestnikom z osiągniętych efektów oraz poziomu osiągnięcia samodzielności. Taka forma terapii ma na celu, głównie wypracowanie umiejętności uczestników do większej samodzielności i zaradności w codziennym funkcjonowaniu, ze względu na możliwość samodzielnego przygotowania prostych dań, czy samodzielnym dokonywaniu podstawowych zakupów. Doświadczenia nabyte w ten sposób w placówce, niektórzy uczestnicy wykorzystują w warunkach domowego funkcjonowania. Potrafią wtedy w warunkach domowych przygotować sobie proste danie, czerpiąc przy tym ogromną satysfakcję. Samodzielnie dokonują również zakupu podstawowych produktów niezbędnych do przygotowania posiłku. Tak więc, doświadczenia terapeutyczne zdobyte w placówce, przenosi się do pracy w domu, co ułatwia codzienne funkcjonowanie niektórym z naszych uczestników.

Kolejnym treningiem w zakresie nabywania zaradności i samodzielności jest trening higieniczny, który z kolei uczy dbałości o higienę osobistą i estetyczny wygląd na co dzień. Wszystkie nabyte umiejętności stale wymagają ciągłego utrwalania i systematycznej, regularnej pracy zespołu, wszystko po to, aby efekty pracy terapeutycznej utrwały się na dłużej. Podczas treningu uczestnicy nabywają również wiedzę w zakresie zdrowego i higienicznego trybu życia oraz pogłębiają wiedzę na temat higieny zdrowia psychicznego.

Codziennie funkcjonowanie uczestników wspomagamy również poprzez treningi samoobsługi i zaradności życiowej. W trakcie takich zajęć, utrwalamy podstawowe czynności związane z codziennym funkcjonowaniem, głównie takie jak: dbałość o ład i porządek, sprzątanie, utrwalanie umiejętności obsługi sprzętu gospodarstwa domowego w zakresie prania, odkurzania oraz innych czynności.

Regularnie proponowaliśmy również inne różnorodne formy zajęć i terapii, jak chociażby trening umiejętności spędzania wolnego czasu. Dzięki tej formie zajęć uczestnicy rozwijali swoje zainteresowania i hobby, które z kolei dają im dużo radości i satysfakcji osobistej. Wszystkie formy pracy terapeutycznej mają ogromne znaczenie dla właściwego funkcjonowania osób z zaburzeniami psychicznymi oraz zachowania w należytej formie ich zdrowia psychicznego i fizycznego.

Pobudzeniu uczestników do większej aktywności i samodzielności w zakresie kontaktów międzyludzkich służyły głównie formy treningów umiejętności interpersonalnych, które ukierunkowane były na relacje z rodziną i innymi ludźmi oraz rozwiązywanie problemów osobistych. Taką formą zajęć są treningi umiejętności prowadzenia rozmowy, które dają możliwość dzielenia się swoimi problemami z osobami zaufanymi i pozwalają znaleźć właściwe rozwiązanie problemów, trudnych sytuacji życiowych i zdarzeń oraz udzielają odpowiedniego wsparcia. Takie formy terapii pozwalają również, odnaleźć się naszym uczestnikom w natłoku spraw urzędowych. W zakresie zajęć dydaktycznych uczestnicy nabywali umiejętność wypełniania dokumentów urzędowych, dokonywania opłaty rachunków, wypełniania druków, czy składania dokumentów do odpowiednich instytucji i urzędów. Podczas tych zajęć, prowadzona była także edukacja w zakresie poruszania się komunikacją miejską oraz bezpiecznego korzystania z ulic i przejść. Dzięki tak pozyskanej wiedzy i umiejętności, kolejne osoby nabierają większej samodzielności w zakresie poruszania się po mieście i samodzielnego pokonywania drogi z domu do placówki oraz drogi powrotnej. Dodatkowo w ramach zajęć dydaktycznych podtrzymujemy umiejętność pisania, liczenia. Natomiast treningi umiejętności prowadzenia rozmowy pozwalają na dyskretne i umiejętne rozwiązywanie indywidualnych i osobistych problemów, którymi często uczestnicy dzielą się z osobami zaufanymi, w tym z psychologiem i z pracownikiem socjalnym. W tym zakresie ważna też jest współpraca pracownika socjalnego zatrudnionego w placówce z pracownikami socjalnymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz z pracownikami socjalnymi z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim oraz Bocięk, współpraca ta pozwala na rozwiązywanie problemów, które często wykraczają poza zakres naszych kompetencji i możliwości. Ponadto wzajemna współpraca pozwala nam na dotarcie do kolejnych, nowych uczestników i ich opiekunów, rodzin.

Prowadziliśmy również formy treningów i zajęć, które mają znaczący wpływ na rozwój własnej osobowości, jak i rozwój zainteresowań w zakresie umiejętności manualnych, muzyki, filmu oraz rozwijania umiejętności gospodarowania czasem wolnym poprzez takie formy jak: książka, kino, teatr, literatura, poezja i inne. Taką rolę między innymi pełnią treningi umiejętności spędzania wolnego czasu, które równocześnie służą rozwijaniu własnych upodobań i zainteresowań. Umożliwiają one rozwój zainteresowań muzyką, sportem, internetem, telewizją. Tym zajęciom podporządkowane są również próby zespołu wokalnego w naszym Domu oraz hobbystyczne wyszywanie techniką krzyżykową. Umiejętność spędzania wolnego czasu, to również umiejętność korzystania z zasobów wiedzy internetowej i wyszukiwanie ulubionej muzyki, ciekawych programów, gier komputerowych, ale też informacji na temat filmu, czy literatury. Najbardziej relaksującą formą spędzania wolnego czasu jest korzystanie z sali doświadczania świata, który daje możliwość doświadczania świata różnymi zmysłami pobudzanymi światłem, dźwiękiem oraz kolorem. Taka terapia, doskonale wpływała na obniżenie napięcia emocjonalnego i wewnętrzne wyciszenie, a przy tym daje dużo satysfakcji, radości oraz pozytywnych emocji, uczestnikom tej formy zajęć.

Wszyscy uczestnicy w Domu są objęci poradnictwem psychologicznym. Usługa ta była realizowana przez psychologa zatrudnionego na podstawie umowy cywilno-prawnej. Psycholog swoim wsparciem służył uczestnikom, ale też w razie potrzeby ich rodzinom i opiekunom. Psycholog odwiedzał uczestników w placówce w określone dni tygodnia, a także według naszych potrzeb. Ponadto uczestnicy mogli korzystać z poradnictwa psychologicznego, w Poradni Zdrowia Psychicznego, z którą nasza placówka ściśle współpracuje. Większość uczestników jest pacjentami tej poradni, współpracujemy z lekarzem psychiatrii oraz psychologami i pracownikami środowiskowymi zatrudnionymi w Poradni Zdrowia Psychicznego.

Ze względu na bliską lokalizację Domu z Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej uczestnicy ośrodka mają ułatwiony dostęp i kontakt z lekarzami wielu specjalizacji. Naszą współpracę z NZOZ, w zakresie usług zdrowotnych na rzecz uczestników, prowadzona jest już od wielu lat. Regularnie współpracujemy z Poradnią Rodzinną, z Poradnią Diabetologiczną, Poradnią Dermatologiczną, czy innymi, w zależności od potrzeb. Pracownik ośrodka wykonujący zadania higienistki umawia wizyty lekarskie, konsultuje według potrzeb naszych uczestników oraz konsultuje stan zdrowia lub niepokojące objawy naszych uczestników. Taka współpraca pozwala na monitorowanie stanu zdrowia uczestników i odpowiednią reakcję w sytuacjach kryzysowych, szczególnie u osób z zaburzeniami psychicznymi. Ponadto higienistka prowadzi bieżącą obserwację podstawowych parametrów życiowych takich jak: ciśnienie, waga, poziom cukru i itp. Swoje spostrzeżenia konsultuje na bieżąco z lekarzami specjalizującymi się w określonej dziedzinie.

Pracownicy Domu zawsze i w każdym momencie są otwarci na potrzeby uczestników, którzy mogą zwrócić się ze swoimi problemami do instruktora, terapeuty, pedagoga, opiekuna, czy dyrektora. Personel placówki, starał się zapewnić, w miarę możliwości, każdą formę wsparcia jakiej oczekiwali uczestnicy, w zależności od ich potrzeb oraz sytuacji życiowej. W przypadkach bardziej skomplikowanych potrzeb, korzystaliśmy ze wsparcia innych instytucji. Najczęściej dotyczyło to problemów związanych z załatwianiem spraw w urzędach: gminy, miasta, spraw bankowych, spółdzielni mieszkaniowej oraz spraw związanych z płatnościami, pozyskiwaniem zasiłków, zaświadczeń zusowskich i innych. Wówczas najczęściej domownicy otrzymywali wsparcie ze strony naszego pracownika socjalnego. Nigdy jednak, nie zostawiliśmy uczestników lub ich rodzin samym sobie z określonym problemem. Często również zwracaliśmy się o pomoc i wsparcie do pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim.

Każdy uczestnik ośrodka, jako podstawową miał zagwarantowaną opiekę ze strony personelu domu. Opiekę i bezpieczeństwo uczestnikom zapewnialiśmy nie tylko w czasie pobytu w placówce, ale także realizując inne formy zajęć zorganizowanych poza ośrodkiem. Członkowie zespołu wspierająco-aktywizującego, którzy prowadzą określone zajęcia terapeutyczne, mają równocześnie w zakresie swoich podstawowych obowiązków zagwarantować wszystkim uczestnikom odpowiednią opiekę i bezpieczeństwo. Ponadto uczestnikom z niepełnosprawnością sprzężoną oraz ze spektrum autyzmu, ze względu na potrzeby wynikające z ich stanu zdrowia takich jak: nadmiernego pobudzenia, epilepsji czy

autoagresji, zapewniamy indywidualną opiekę w postaci: karmienia, toalety, bezpieczeństwa. Wszyscy uczestnicy mają też zapewnioną opiekę medyczną ze strony higienistki–starszego opiekuna. Ogólną opiekę, wsparcie oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów, jak również opiekę indywidualną zapewnia pracownik socjalny, który równocześnie współpracuje z rodzinami uczestników, z którymi wymienia się własnymi uwagami i spostrzeżeniami dotyczącymi ich dzieci.

W ośrodku zapewniamy uczestnikom terapię ruchową, którą prowadzi terapeuta z odpowiednim przygotowaniem zawodowym i wieloletnim stażem pracy w tym zakresie. Ćwiczenia i zajęcia ruchowe z uczestnikami były prowadzone regularnie, w sali ćwiczeń w placówce oraz od kwietnia do października terapia ruchowa była prowadzona również na bielskiej pływalni oraz w plenerze, gdzie wprowadziliśmy zajęcia nordic-walking. Sala do terapii ruchowej w ośrodku wyposażona jest w odpowiedni sprzęt sportowo-rekreacyjny i rehabilitacyjny. Zajęcia z zakresu terapii ruchowej są jednym z elementów realizacji postępowania wspierająco-aktywizującego. Ponadto w zakresie zajęć ruchowych domownicy korzystają z zabiegów masażu leczniczych oraz masażu relaksacyjnych wykorzystując zakupiony w tym celu fotel masujący oraz masażery do ciała. Dzięki dużej różnorodności sprzętu uczestnicy mieli możliwość wyboru odpowiedniej formy aktywności ruchowo-oddechowo-wyciszającej, uwzględniając przy tym predyspozycje, możliwości i stan zdrowia uczestników. Zajęcia o charakterze sportowo-ruchowo-relaksacyjnym są doskonałą formą wyciszającą i motywującą do działania. Pozytywnie wpływały na wyrównanie nastroju, a osiągnięte wyniki i poprawa stanu zdrowia nie tylko fizycznego, ale także psychicznego, motywowały i zachęcały do dalszej pracy. W ramach terapii ruchowej realizowane były elementy gimnastyki korekcyjnej.

Uczestnicy w placówce mieli zapewniony gorący posiłek składający się z zupy i drugiego dania. Zupy były przygotowywane podczas treningu kulinarnego, zaś drugie danie było dostarczane przez firmę cateringową działającą na terenie miasta Bielsk Podlaski. Posiłki były finansowane w ramach zadań własnych gminy. Decyzje w kwestii odpłatności za posiłki wydawał Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, a koszt ich zakupu był pokrywany ze środków gminy. Poziom odpłatności uczestników za posiłki jest zróżnicowany w zależności od kryterium dochodowego poszczególnych uczestników.

W placówce znajduje się sala komputerowa, która pod koniec ubiegłego roku została doposażona w jeden nowoczesny zestaw komputerowy składający się z: monitora, jednostki centralnej, klawiatury i myszki. Sala komputerowa i zakupiony sprzęt stanowią ważny element pracy i terapii wzbogacając zajęcia dydaktyczne, terapię spędzania wolnego czasu, czy zajęcia muzykoterapii. Uczestnicy utrwalali pozyskane umiejętności posługiwania się edytorem tekstów, wyszukiwania interesujących ich treści, obsługi nośników zewnętrznych, korzystania z zasobów internetowych, dzięki czemu rozwijali swoje zainteresowania i pozyskiwali niezbędną, podstawową wiedzę.

Całokształt działań, które pobudzają uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy do wszelkiej aktywności społecznej oraz utrzymania kontaktów z rodziną i przyjaciółmi, określamy mianem wsparcia. Wsparcie służy głównie temu, aby osobę chorą, zaburzoną

psychicznie, jak najdłużej utrzymać w jej naturalnym środowisku społecznym i rodzinnym, a dzięki temu jak najdłużej unikać hospitalizacji. Wsparcie uwzględnia również partnerską radę i pomoc w sprawach związanych ze współżyciem społecznym, wykorzystaniem posiadanych i nabytych umiejętności w usamodzielnieniu się. W głównej mierze dotyczy ono również organizowania różnych form pomocy uczestnikom i ich rodzinom między innymi, pośredniczenia w załatwianiu spraw urzędowych, reprezentowania w instytucjach i tym podobnych. Należy jednak pamiętać, że nie zawsze długotrwała i żmudna praca terapeutyczna, czy wsparcie przynosi zamierzone efekty, takie które nas satysfakcjonują. Jednak, nawet najmniejszy sukces, wskazuje nam właściwy kierunek działania i mobilizuje do jeszcze większej aktywności i wysiłku, dla osiągnięcia kolejnych nawet niewielkich postępów, które ułatwią życie naszym domownikom.

Kadra Środowiskowego Domu Samopomocy.

W ciągu całego 2023 roku w Środowiskowym Domu Samopomocy zatrudnionych było dwanaście osób w łącznym wymiarze dziesięć i jedna czwarta etatu:

- 1) dziewięć osób w pełnym wymiarze czasu pracy,
- 2) trzy osoby w niepełnym wymiarze czasu pracy, dwie osoby na pół etatu oraz jedna osoba na jedną czwartą etatu.

Wszyscy pracownicy posiadali wieloletni staż pracy z osobami niepełnosprawnymi. Poziom zatrudnienia pracowników był adekwatny do zachowania współczynnika zatrudnienia obowiązującego w tego typu placówce.

W przeliczeniu na ilość miejsc przeznaczonych uczestnikom, współczynnik zatrudnienia przedstawia się następująco:

- co najmniej 1 etat, na 7 osób chorych psychicznie,
- co najmniej 1 etat, na 5 osób z niepełnosprawnością intelektualną,
- co najmniej 1 etat, na 3 osoby ze spektrum autyzmu.

Struktura organizacyjna:

1. Dyrektor jednostki;
2. Pracownicy działalności opiekuńczo-terapeutycznej:
  - a) terapeuta,
  - b) instruktor terapii zajęciowej,
  - c) instruktor do spraw kulturalno-oświatowych,
  - d) opiekun/starszy opiekun,
  - e) pracownik socjalny,
3. Pracownicy działalności administracyjnej:
  - a) główny księgowy,
4. Pracownicy gospodarczy:
  - a) konserwator/starszy robotnik.

Kwalifikacje pracowników:

- a) osiem osób posiadających wykształcenie wyższe w tym:
  - jedna osoba posiadająca wykształcenie wyższe pedagogiczne o specjalności: praca socjalna, specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej, studia podyplomowe: zarządzanie zasobami ludzkimi, posiadająca uprawnienia pedagogiczne,

- jedna osoba, wykształcenie wyższe magisterskie pedagogiczne ze specjalnością z zakresu pedagogiki terapeutycznej,
- jedna osoba, wykształcenie wyższe magisterskie pedagogiczne ze specjalnością z zakresu pedagogiki kulturalno-oświatowej, studia podyplomowe: oligofrenopedagogika,
- jedna osoba, wykształcenie wyższe magisterskie pedagogiczne ze specjalnością z zakresu pedagogiki resocjalizacyjna, studia podyplomowe w zakresie przygotowania pedagogicznego, studia podyplomowe w zakresie edukacji i terapii osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu,
- jedna osoba, wykształcenie wyższe magisterskie Akademii Wychowania Fizycznego ze specjalizacją z zakresu gimnastyki korekcyjnej,
- jedna osoba, wykształcenie wyższe zawodowe pedagogiczne o specjalności pedagogiki społeczno-wychowawczej z edukacją zdrowotną, posiadająca uprawnienia i kwalifikacje zawodowe opiekuna medycznego, studia podyplomowe w zakresie terapii zajęciowej,
- jedna osoba, wykształcenie magisterskie inżynierskie na kierunku oceanotechnika w zakresie logistyki i zarządzania w transporcie wodnym, studia podyplomowe w zakresie psychologii klinicznej, studia podyplomowe w zakresie metodyki i metodologii pracy socjalnej,
- jedna osoba, wykształcenie wyższe magisterskie o specjalności filologia polska, studia podyplomowe w zakresie: pedagogiki specjalnej w zakresie edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną, studia podyplomowe w zakresie: pedagogiki specjalnej w zakresie edukacji i rewalidacji osób z autyzmem i Zespołem Aspergera, kwalifikacje instruktora terapii zajęciowej – zatrudniona na zastępstwo w okresie 06.11.2023 r.- 29.12.2023 r.,

b) cztery osoby posiadające ukończone studium:

- jedna osoba, Studium Pracowników Socjalnych- zakończenie zatrudnienia 30.06.2023 r.,
- jedna osoba, Studium Pedagogiczne- zakończenie zatrudnienia 29.12.2023 r.,
- jedna osoba, Studium Finansowe,
- jedna osoba, Studium Informatyczne, technik informatyk oraz Studium Asystentek Stomatologicznych, specjalizacja higienistka,

c) jedna osoba posiadająca wykształcenie średnie – zakończenie zatrudnienia 30.06.2023 r.,

d) jedna osoba posiadająca wykształcenie zawodowe.

Ponadto w 2023 r. została zawarta umowa o odbywanie stażu przez osobę bezrobotną pomiędzy Starostą Powiatu w Bielsku Podlaskim reprezentowanym przez Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku Podlaskim, a Środowiskowym Domem Samopomocy w Bielsku Podlaskim reprezentowanym przez Dyrektora ŚDS na okres czterech miesięcy, na stanowisku robotnika gospodarczego, po zakończonym stażu osoba została zatrudniona na pół etatu na stanowisku sprzątaczką na okres dwóch miesięcy.

Szkolenia kadry w 2023 roku:

- 1) Trening umiejętności społecznych w zakresie umiejętności kształtowania motywacji do akceptowanych przez otoczenie zachowań kształtowania nawyków celowej

aktywności oraz prowadzenia treningu zachowań społecznych zgodnie z § 11 ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy – 6 osób;

- 2) Nowe rozwiązania w Kodeksie Pracy - 1 osoba;
- 3) Praca z osobami ze sprzężeniami-ujęcie praktyczne – 1 osoba;
- 4) Regulamin pracy po zmianach Kodeksu Pracy w 2023 roku – 1 osoba;
- 5) Efektywna współpraca na linii podopieczny/instruktor – 1 osoba;
- 6) Indywidualny Plan Postępowania Wspierająco-Aktywizującego – 1 osoba;
- 7) Seksualność osób niepełnosprawnych – 7 osób;
- 8) Racjonalna Terapia Zachowania – 1 osoba;
- 9) Terapia śmiechem – 1 osoba;
- 10) Trening umiejętności społecznych – 2 osoby,
- 11) Trening umiejętności komunikacyjnych z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się – 2 osoby;
- 12) Trening umiejętności higienicznych – 1 osoba,
- 13) Terapia zajęciowa - bank pomysłów z elementami treningu umiejętności społecznej. Trudne przypadki – 1 osoba;
- 14) Nowe obowiązki podmiotów wynikające ze stosowania ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych – krajowy system doręczeń elektronicznych przygotowanie do wdrażania E-doręczeń – 2 osoby;
- 15) Szkolenie dla pracowników socjalnych podnoszące poziom bezpieczeństwa osobistego przy wykonywaniu czynności zawodowych – 2 osoby;
- 16) Szkolenie okresowe BHP dla pracowników administracyjno-biurowych – 3 osoby;
- 17) Szkolenie okresowe BHP dla pracowników na stanowiskach robotniczych – 1 osoba.
- 18) Obowiązkowa informacja o warunkach zatrudnienia – zmiany dotyczące nowych zasad informowania pracowników w związku z nowelizacją Kodeksu Pracy – 1 osoba.

Przedsięwzięcia z udziałem uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w 2023 roku:

- BAL KARNAWAŁOWY - zabawa taneczna z poczęstunkiem i zabawami tanecznymi,
- WALENTYNKI -zabawa z karaoke, konkursy, poezja i poczęstunek,
- tradycyjnie obchodzono TŁUSTY CZWARTEK, poczęstunek z degustacją pączków,
- Obchody Dnia Kobiet-08.03.2023 r.
- Wyjazdy plenerowe - marzec, kwiecień, maj, lipiec, sierpień, wrzesień, październik 2023 r.
- wyjścia i wycieczka do kina, muzeum, biblioteki, teatru, wystawy malarskie itp. - luty, marzec, kwiecień, maj, czerwiec, październik 2023 r.
- zawody sportowe: XXI Integracyjne Zawody Sportowe Osób Niepełnosprawnych Powiatu Bielskiego, X Rajd Nordic Walking, XIII Łąpskie Zawody Sportowe Osób z Niepełnosprawnościami „Szansa na Start”, zawody sportowe w plenerze,
- Turnus rehabilitacyjny dla uczestników ŚDS i opiekunów nad morzem w Dźwirzynie – maj 2023 r.,
- obchody świąt patriotycznych i okolicznościowych zgodnie z kalendarzem w ciągu całego roku,

- Mikołajki w ramach realizacji projektu "Zadziw Prawdziwego Mikołaja i zaprezentuj się na 100 %" - 03.12.2023 r.,
- WIGILIA Bożego Narodzenia dla uczestników i pracowników placówki - 20.12.2023 r.

W 2023 r. w zakresie prezentacji dorobku artystycznego, uczestnicy wzięli udział w następujących prezentacjach artystycznych:

- 33 Wieczór Kolęd w Bielskim Domu Kultury – styczeń 2023 r.,
- X Podlaskim Przeglądzie Kolęd i Pastorałek Osób Niepełnosprawnych „Siemiatycka Stajenka 2023”- styczeń 2023 r.,
- XVI Wojewódzkim Przeglądzie Kolęd i Pastorałek Osób Niepełnosprawnych „Dokąd Gwiazda Prowadzi...” – styczeń 2023 r.,
- Przegląd amatorskiej twórczości tanecznej osób niepełnosprawnych - edycja III- wrzesień 2023 r.
- Etiudy Folklorystyczne organizowane przez WTZ Caritas Diecezji Drohiczyńskiej - wrzesień 2023 r.
- IX Przegląd Twórczości Osób Niepełnosprawnych- Zbiór form artystycznych w Michałowie - październik 2023 r.
- XIV Przegląd Tańca "Baw się i tańcz" w Zespole Szkół Specjalnych im. JP II w Bielsku Podlaskim - prezentacja taneczna - październik 2023 r.,
- Festiwal Twórczości Osób Niepełnosprawnych w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych organizowany przez naszą placówkę - grudzień 2023 r.,

Inne usługi i działania prowadzone na rzecz uczestników Domu w 2023 roku:

- a) wsparcie psychologiczne, realizowane na podstawie umowy-zlecenie, której koszt został pokryty ze środków związanych z realizacją ustawy „Za Życiem”. Z tej formy wsparcia, korzystali zarówno uczestnicy ośrodka, jak też członkowie ich rodzin oraz opiekunowie w zależności od potrzeb, czy zaistniałej sytuacji,
- b) podpisanie umowy o praktyczną naukę zawodu realizowaną w formie praktyk zawodowych pomiędzy Policealną Szkołą Medyczną „Educentrum” w Białymstoku, a Środowiskowym Domem Samopomocy, której przedmiotem jest przyjęcie słuchaczy ww. szkoły na praktyki do naszego Domu i tym samym promocja działań placówki oraz pozyskanie ewentualnej kadry do ośrodka,
- c) zajęcia o charakterze religijnym. W tym procesie ogromną rolę odgrywa zarówno kościół katolicki, jak też kościół prawosławny. Przedstawiciele duchowni, obydwu wyznań od wielu lat duchowo wspierają placówkę, dzięki temu ubogacają sferę duchową uczestników i stanowią bardzo istotny element rozwoju ich osobowości,
- d) przeprowadzenie prac remontowych na korytarzu głównym wraz z kąciem wypoczynkowym,
- e) doposażenie pracowni komputerowej w nowy zestaw składające się z: jednostki stacjonarnej, monitora, klawiatury i myszy,
- f) zakup dwóch laptopów: dla pracownika socjalnego i do prac zespołu wspierająco-aktywizującego,

g) zakup zestawu komputerowego do sali terapeutycznej na rzecz realizacji zajęć terapeutycznych plastycznych, muzyczno-rytmicznych, treningu umiejętności spędzania wolnego czasu itp.,

h) zakup urządzenia tnąco-wytlaczającego ze środków otrzymanej nagrody za udział uczestników placówki w projekcie „Zadziw Mikołaja, czyli zaprezentuj się na 100 procent”,

i) zakup sprzętów AGD (odkurzacz bezprzewodowy, urządzenie wielofunkcyjne, opiekacz, żelazko ze stacją parową) do realizacji treningu kulinarnego, treningu samoobsługi i zaradności życiowej oraz warsztatu krawiecko-hafciarskiego.

Wieloletnia działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w Bielsku Podlaskim, zawsze ukierunkowana była głównie na kształtowanie świadomości społecznej związanej z postrzeganiem osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi w środowisku lokalnym. Podejmowane przez nas działania służyły i wciąż służą przełamywaniu barier związanych z postrzeganiem tych osób przez społeczeństwo, głównie społeczność lokalną. Wielokrotnie współpracowaliśmy z młodzieżą szkolną, mając na uwadze kształtowanie ich wrażliwości i empatii na problemy, z którymi na co dzień borykają się osoby niepełnosprawne, głównie osoby z zaburzeniami psychicznymi. Realizując podstawowe cele i zadania dążyliśmy do pełnej integracji społecznej, umożliwiając osobom niepełnosprawnym szansę na zaprezentowanie swoich możliwości i umiejętności również w środowisku osób zdrowych i pełnosprawnych.

Na rzecz aktywizacji uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy prowadziliśmy szeroko rozumianą współpracę z różnymi instytucjami i podmiotami zaangażowanymi w działalność na rzecz osób niepełnosprawnych. W związku z powyższym, kontynuowaliśmy, rozwijaliśmy i pogłębialiśmy współpracę ze środowiskowymi domami samopomocy w województwie podlaskim, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Bielsku Podlaskim i gminnymi ośrodkami z terenu powiatu bielskiego, niepublicznymi zakładami opieki zdrowotnej, w tym przede wszystkim z Poradnią Zdrowia Psychicznego w Bielsku Podlaskim, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim, Powiatowym Urzędem Pracy w Bielsku Podlaskim, z Zespołem Szkół im. Jana Pawła II w Bielsku Podlaskim, Warsztatami Terapii Zajęciowej Caritas Diecezji Drohiczyńskiej w Bielsku Podlaskim i Warsztatami Terapii Zajęciowej w Siemiatyczach, instytucjami kultury, tj. Bielskim Domem Kultury, Osiedlowym Domem Kultury, Miejską Biblioteką Publiczną, Muzeum Obojga Narodów Oddział w Bielsku Podlaskim, parafiami, duchowieństwem, młodzieżą szkolną i wolontariuszami, z organizacjami pozarządowymi nie tylko z terenu miasta Bielsk Podlaski, a także samorządami lokalnymi.

Działania Domu i współpraca z wymienionymi podmiotami, ukierunkowane były głównie na:

- a) kształtowanie świadomości społecznej i integracji osób niepełnosprawnych,
- b) budowę sieci oparcia społecznego na rzecz tych osób,
- c) promowanie działalności placówki i prezentację dorobku jej uczestników,
- d) tworzenie i współdziałanie grup samopomocy w zakresie wspierania osób z zaburzeniami psychicznymi,

- e) przełamywanie funkcjonujących stereotypów i łamanie wszelkich barier społecznych związanych z postrzeganiem tych osób w środowisku lokalnym,
- f) rozwój uczestników w kierunku usamodzielniania się w zakresie samoobsługi i zaradności życiowej jak również podtrzymywania umiejętności w zakresie funkcjonowania i życia społecznego, w zależności od indywidualnych potrzeb, możliwości i predyspozycji.

Rozliczenie wydatków placówki za rok 2023:

Rozdział 85203 – Ośrodki wsparcia – zadania zlecone.

Plan roczny wydatków na dzień 31.12.2023 roku wyniósł ogółem 836.122 zł. Środki przekazane na konto stanowiły kwotę 836.121,84 zł. Wydatki zrealizowane w 2023 roku, stanowiły 100 % przekazanej kwoty i wyniosły 836.052,45 zł. Tak więc roczny plan wydatków został zrealizowany na poziomie 100 %. Dotacja prawie w całości została wykorzystana na utrzymanie i prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy w Bielsku Podlaskim w okresie od stycznia do grudnia 2023 roku. Niewykorzystane środki w kwocie 69,39 zł zostały zwrócone na konto Podlaskiego urzędu Wojewódzkiego w obowiązującym terminie.

Pozyskane środki w wysokości 836.121,84 zł stanowiły dotację w zakresie:

- 787.513,20 zł – dotacja na bieżącą działalność Środowiskowego Domu Samopomocy,
- 48.608,64 zł – podwyższona dotacja zgodnie z art.51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, dotyczy osób z elementami autyzmu oraz z niepełnosprawnością sprzężoną, wydatkowana na realizację zadań z zakresu ustawy Za życiem,

Realizacja wydatków związanych z wykorzystaniem budżetu Środowiskowego Domu Samopomocy w 2023 roku przedstawia się następująco:

- 512.335,05 zł – wynagrodzenia osobowe pracowników, dodatkowe wynagrodzenia roczne, wydatki bezosobowe, wynagrodzenia bezosobowe jak umowy- zlecenia, wydatki bezosobowe na środki bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 89.871,00 zł – pochodne od wynagrodzeń: składki na ubezpieczenia społeczne i fundusz pracy,
- 19.089,42 zł – odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych,
- 95.044,00 zł – zakup materiałów i wyposażenia, w tym: materiałów biurowych, pomocy dydaktycznych, środków czystości, środków ochrony i dezynfekcji przeciw COVID-19, urządzenia i sprzęt do pracy terapeutycznej na wyposażenie w tym dwa komputery, dwa laptopy, sprzęt AGD,
- 12.004,75 zł - zakup produktów żywnościowych do terapii zajęciowej w zakresie treningu kulinarnego,
- 47.067,55 zł – zakup usług pozostałych: odprowadzenie ścieków, wywóz nieczystości, usługa gastronomiczna – catering na rzecz uczestników Domu, abonament radiowo-telewizyjny, przesyłki i znaczki pocztowe, przedłużenie rejestracji domeny, konserwacja systemu informatycznego, usługi serwisowe komputerowe, usługi transportowe, przegląd gaśnic, usługi kominiarskie, usługi i naprawy, komputerowe - wdrażanie systemu, przedłużenie aktualizacji i licencji do programów, okresowa kontrola stanu budynku, usługa

pełnienie funkcji Inspektora Danych Osobowych, dowóz uczestnika z terenu gminy wiejskiej do placówki.

- 2 389,10 zł – opłaty z tytułu telekomunikacji i telefonii stacjonarnej i internetu,
- 48.781,58 zł - koszt zakupu energii,
- 1 827,00 zł – opłata podatku od nieruchomości,
- 1.910,00 zł – badania lekarskie,
- 35,00 zł – podróż służbowe,
- 5.698,00zł – szkolenia.

Rozdział 85203 – Ośrodki wsparcia – zadania samorządowe

W tym rozdziale plan wydatków po zmianach wynosił 300.056,00 zł z przeznaczeniem na wynagrodzenia i pochodne wszystkim pracownikom Środowiskowego Domu Samopomocy, włączając w to skutki podwyżek z lat poprzednich oraz za okres od stycznia do grudnia 2023 roku. Wydatkowano kwotę w wysokości 295.778,93 zł, to jest 98,57% planu, w tym:

- 256.337,96 zł – na wynagrodzenia osobowe,
- 38.940,97 zł – składki na ubezpieczenia społeczne i fundusz pracy,
- 500 zł – zakup nagród dla uczestników Festiwalu.

Niewykorzystane środki (na opłatę składek zus i fundusz pracy) w kwocie 4.277,07 zostały zwrócone na konto Urzędu Miasta dnia 31.12.2023r.

Należności na dzień 31.12.2023 roku w jednostce nie wystąpiły.

Na dzień 31.12.2023 roku w jednostce nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

Zobowiązania jednostki to:

§ 4040- 48.330,83 zł – dodatkowe wynagrodzenie roczne za 2023 rok,

§ 4110- 8.322,59 zł – składka na ubezpieczenie społeczne od dodatkowego wynagrodzenie rocznego,

§ 4120 – 620,03 zł – składka na Fundusz Pracy od dodatkowego wynagrodzenia rocznego,

§ 4260 – 1.879,74 zł – faktura za centralne ogrzewanie i energię elektryczną za grudzień 2023 roku,

§ 4300 – 19,70 zł – faktura za ścieki za grudzień 2023 roku.

Wysokość dotacji od stycznia 2023 roku do grudnia 2023 roku na jednego uczestnika Środowiskowego Domu Samopomocy wynosiła 2.250,40 zł, w tym na 6 osób ze spectrum autyzmu oraz z niepełnosprawnością sprzężoną dodatkowo o 675,12 zł więcej. Stan uczestników na początek roku 2023 wynosił 27 osób, do miesiąca września 2023 r. zostały skierowane kolejne 3 osoby i jeszcze jedna osoba została skierowana do ośrodka na początku listopada 2023 roku. Obecnie do placówki uczęszcza 31 osób.

W 2023 roku na wsparcie osób ze spectrum autyzmu oraz osób z niepełnosprawnością sprzężoną pozyskałiśmy dodatkową dotację celową w ramach realizacji ustawy Za życiem o łącznej wysokości 48.608,64 zł, której struktura wydatków przedstawia się następująco:

- § 4010 – wynagrodzenia osobowe – 30.496 zł dotyczy części wynagrodzenia pracownika w okresie I-XII/2023r., której charakter pracy i obowiązków jest wyraźnie ukierunkowany na realizację zadań w zakresie ustawy „Za życiem”.
- § 4110 – składki na ubezpieczenie społeczne – 5.252,73 zł,
- § 4120 – składki na Fundusz Pracy – 746,94 zł,
- § 4170 – wynagrodzenia bezosobowe – 9.120,00 zł, które dotyczyły specjalistycznej usługi psychologicznej.
- § 4210 – zakup materiałów i wyposażenia – 2.232,97, związanej z zakupem urządzeń i pomocy do prac terapeutycznych,
- § 4300 – zakup usług pozostałych – 540,00 zł – zajęcia uczestników z dogoterapii.
- § 4700 – szkolenia- 220,00 zł związane w zakresie pracy i terapii z osobami ze spektrum autyzmu oraz z niepełnosprawnością sprzężoną.

Przedstawione koszty związane były z wykorzystaniem środków dodatkowej dotacji celowej na rzecz osób z elementami autyzmu oraz z niepełnosprawnością sprzężoną, uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Bielsku Podlaskim, którym takie środki przysługują zgodnie z realizacją ustawy „Za życiem”.

Ocena realizacji zadań

Środowiskowy Dom Samopomocy w Bielsku Podlaskim, główne swoje cele i zadania realizował w oparciu o obowiązujące w tym zakresie przepisy i akty prawne, które ściśle określają rolę oraz zakres świadczeń takich ośrodków wsparcia. Organizacja i funkcjonowanie Domu wiąże się z realizacją opracowanych co roku programów działania oraz planu pracy na dany rok.

W roku ubiegłym w ramach zajęć muzyczno-rytmicznych zostało przygotowanych osiem prezentacji artystycznych, które zostały zaprezentowane na różnego typu wydarzeniach organizowanych na terenie miasta np. podczas miejskich mikołajek, czy też w Bielskim Domu Kultury w ramach przeglądów organizowanych przez inne placówki działające na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi lub obchodów świąt patriotycznych oraz podczas prezentacji artystycznych organizowanych przez zaprzyjaźnione placówki ŚDS i WTZ w takich miastach jak: Siemiatycze, Hajnówka, Michałowo, Łapy, Białystok. Uczestnicy placówki brali czynny udział w życiu kulturalnym, uczestnicząc w koncertach muzycznych np. koncert Eleni w BDK, zwiedzali wystawy w bielskim muzeum raz wystawy okresowe w domu kultury, brali udział w warsztatach bibliotecznych, warsztatach muzealnych, wyjazdach do kina, do teatru. Dodatkowo domownicy uczestniczyli w wyjazdach rekreacyjnych w plenerze integrując się z seniorami, dziećmi i młodzieżą ze Szkoły Podstawowej nr 5 i Zespołu Szkół im. Jana Pawła II odpoczywając na łonie natury.

W 2023 roku w Środowiskowym Domu Samopomocy zostały przeprowadzone dwie kontrole: kompleksowa i zarządcza. Pierwsza kontrola odbyła się w dniach 26-29 czerwca br. i została przeprowadzona przez pracowników Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku. Przedmiotem kontroli kompleksowej była organizacja i funkcjonowanie środowiskowego domu samopomocy, przestrzeganie standardu świadczonych usług oraz zgodność zatrudnienia pracowników z wymaganiami

kwalifikacyjnymi za okres od dnia 01 czerwca 2022 r. do dnia kontroli. Wykonywanie zadań w kontrolowanym zakresie oceniono pozytywnie. Nie wydano zaleceń pokontrolnych. Natomiast kontrola zarządcza została przeprowadzona w dniu 21 grudnia 2023 r. przez pracownika Referatu Oświaty i Kultury Urzędu Miasta Bielsk Podlaski. Tematem kontroli była „Realizacja standardów usług świadczonych przez ŚDS w zakresie zatrudnienia kadry i szkoleń pracowników”. Kontrola przebiegła pozytywnie. Nie wydano zaleceń pokontrolnych.

Plany na przyszłość

Pod koniec ubiegłego roku został złożony wniosek do Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej na pozyskanie dodatkowych środków związanych z rozwojem sieci oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi na zakup inwestycyjny, tj. urządzenia wielofunkcyjnego na potrzeby realizacji zadań zespołu wspierająco-aktywizującego w ośrodku. W naszym Domu brakuje sprzętu kompatybilnego z nowo zakupionymi komputerami lub laptopami, szczególnie brakuje możliwości wydrukowania materiałów na zajęcia terapeutyczne w kolorze i w większym formacie niż A4 oraz materiałów promocyjnych o placówce powoduje, że zakup wysokiej klasy urządzenia (wydruk w kolorze, w formacie A4 i A3, scan, z możliwym podłączeniem sieciowym do wszystkich komputerów i laptopów) jest niezbędny. Placówka nie dysponuje takim sprzętem. Liczymy na pozyskanie środków na ten cel ze środków ministerialnych. W ubiegłym roku otrzymaliśmy dotację w wysokości 10.000,00 zł w ramach rozwoju sieci oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi na utworzenie w placówce pokoju do indywidualnego poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego. Pomieszczenie powstało w pierwszej połowie 2023 roku.

W przyszłym roku planujemy złożyć wniosek do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych o dofinansowanie ze środków PFRON w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami” na zakup busa do 9 osób do przewozu uczestników placówki, pod warunkiem zabezpieczenia kwoty w budżecie miasta na wkład własny, który jest wymagany w ramach ww. programu. W ubiegłym roku, pomimo starań Dyrektora o przeznaczenie środków w budżecie miasta na wkład własny na zakup pojazdu, nie otrzymaliśmy wymaganej kwoty na wkład własny, w związku z powyższym wniosek na zakup busa nie mógł zostać złożony do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W bieżącym roku ponownie w projekcie budżetu na 2025 rok, zwrócę się do Burmistrza Miasta Bielsk Podlaski o przeznaczenie środków w budżecie miasta na wkład własny „Programu wyrównywania różnic między regionami” na zakup busa do naszego Domu.

Nasza placówka nigdy nie dysponowała swoim środkiem transportu. Niestety z upływem czasu, gdy uczestnicy placówki i ich opiekunowie robią się co raz starsi i mają problemy z przyprowadzeniem swojego dziecka do ośrodka i zabraniami z placówki z uwagi na problemy z poruszaniem się, zapewnienie transportu dla uczestników staje się kluczowe w dalszym funkcjonowaniu Domu. Ponadto do placówki uczęszczają osoby spoza terenu miasta Bielsk Podlaski, które w roku szkolnym dojeżdżają do ośrodka transportem

zapewnionym przez poszczególne gminy dowożąc uczniów do szkół, zaś podczas ferii zimowych i wakacji, kiedy Środowiskowy Dom Samopomocy funkcjonuje bez przerwy, gminy nie dowożą dzieci do szkół, a tym samym uczestnicy ŚDS nie mają jak dotrzeć do ośrodka. W takiej sytuacji, gdy będziemy posiadali własny transport, zapewnimy dowóz uczestników z terenów gmin wiejskich do placówki. Obecnie dowóz uczestników zamieszkujących z terenu gminy wiejskiej realizujemy we własnym zakresie, tj. używając samochodów prywatnych do celów służbowych oraz wynajmując przewoźnika.

Kontynuacja festiwalu twórczości osób z niepełnosprawnościami, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach Obchodów Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych. 01 grudnia 2023 r. zorganizowaliśmy po raz pierwszy Festiwal Twórczości Osób Niepełnosprawnych „Każdy Inny – Wszyscy Równi” pod Honorowym patronatem Burmistrza Miasta Bielsk Podlaski w Bielskim Domu Kultury. Do współpracy i organizacji wydarzenia pozyskaliśmy sponsorów takich jak: Nadleśnictwo Bielsk w Bielsku Podlaskim, Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Bielsku Podlaskim, P.P.H.U IWRO-PAK w Bielsku Podlaskim, Firma Arhelan i Fundacja Arhelan.

W Festiwalu oprócz naszych uczestników wzięły udział zespoły z terenu miasta Bielsk Podlaski i województwa podlaskiego takie jak :

- Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Bielsku Podlaskim z tańcem „Małpy”,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Hajnówce z utworem „Kret”,
- Warsztat Terapii Zajęciowej Caritas Diecezji Drohiczyńskiej w Bielsku Podlaskim z utworem „To dzięki Wam”,
- Warsztat Terapii Zajęciowej Siemiatycze z tańcem do utworu „Perfect”,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Białymstoku z utworem „Każdego dnia”,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Łapach z występem do utworu „Sofia”,
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Nowej Woli z utworem „Nic dwa razy się nie zdarza”,
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Hajnówce z tańcem „Italodisco”,
- Seniorzy Uniwersytetu Trzeciego Wieku i Jesienny Liść z utworem „Kareta”.

Gościem specjalnym i gwiazdą Festiwalu był teatr The MASK. Artyści wystąpili z musicaliem pt. „Opowieść wigilijna”.

W 2024 roku zostaną wprowadzone nowe terapie i zajęcia dla uczestników, takie jak: terapia dźwiękiem ASMR, trening budżetowy oraz zajęcia komputerowe. Planowane jest wprowadzenie okresowo zajęć integracji sensorycznej dla uczestników ze spektrum autyzmu i niepełnosprawnością sprzężoną. Ponadto zostanie zatrudniony psycholog na pół etatu, który obejmie wsparciem psychologicznym uczestników w szerszym zakresie, niż dotychczas zatrudniony na umowę-zlecenie w wymiarze 8 godzin w miesiącu.

DYREKTOR

Teresa Ostaszewska